

De aceeași parte a baricadei

На одной стороне баррикад

A acțiunile autorităților necesită transparență și claritate. Acest simplu adevăr începe să prindă rădăcini și în Moldova, deși cu dificultate. Realitatea însă arată că acolo unde transparența este promovată în mod eficient, încep și schimbările. Participanții la Gala transparenței locale, organizată de Centrul Contact, și-au împărtășit recent experiența în ceea ce privește interacțiunea dintre autoritățile locale, cetățeni și societatea civilă.

Действия власти должны быть прозрачными и понятными. Этот простой постулат в Молдове приживается, хоть и с трудом. Однако там, где удается эффективно продвигать идеи прозрачности, начинаются перемены. Своим опытом перехода к открытости во взаимодействии между местной властью, жителями и гражданским обществом рассказали участники Gala transparenței locale центра Contact.

Un debut reușit

Gala transparenței locale a făcut totalurile intermediare ale proiectului „Sporirea transparenței administrației publice locale din Republica Moldova prin implementarea politicilor participative”, implementat de Centrul Contact. În cadrul proiectului, reprezentanții ai 10 localități – angajați ai primăriilor și activiști civici – implementează diverse inițiative. Direcția de activitate a fost determinată în funcție de necesitățile fiecărei localități, iar scopul comun a fost sporirea transparenței în activitatea autorităților locale.

Proiectele au presupus crearea paginilor administrațiilor locale pe rețelele sociale, transmisiuni live de la ședințele consiliului local, instalarea panourilor informative și a cutiilor pentru colectarea contestațiilor, publicarea buletinelor informative etc. De asemenea, au fost desfășurate diverse activități pentru a face mai explicită activitatea autorităților locale.

La câteva luni de la demararea proiectului, promovarea transparenței a început să dea roade vizibile. Având posibilitatea de a examina activitatea administrației locale, cetățenii au devenit mai activi. La începutul verii, în toate 10 localități au fost organizate dezbateri cu privire la cele mai stringente probleme, propuse de însuși cetățenii. Formatul discuțiilor a presupus implicarea activiștilor civici, a reprezentanților autorităților locale, a experților și a tuturor celor care au dorit să-și expună punctul de vedere. Drept rezultat, în toate localitățile s-a reușit elaborarea unor recomandări care au stat la baza mai multor decizii ale autorităților locale și au făcut posibilă identificarea soluțiilor pentru unele probleme stringente. Mai mult decât atât, participanții la dezbateri au decis să urmeze anume calea care va fi susținută de localnici.

Успешный старт

Gala transparenței locale подвела промежуточные итоги проекта «Повышение прозрачности местного публичного управления в Республике Молдова посредством реализации политики участия», который администрирует центр Contact. В рамках проекта программы реализуют представители 10 населенных пунктов – сотрудники примэрий и активисты. Направление работы определяли, исходя из потребностей каждого населенного пункта. Единой стала главная идея – наращивание прозрачности в работе местной власти.

Проекты предполагали создание страничек местной власти в соцсетях, налаживание трансляции заседаний местного совета в интернете, установку информационных панно и ящиков для сбора обращений, издание информационных бюллетеней и так далее. Проводились мероприятия, призванные сделать работу местных властей более понятной.

Спустя несколько месяцев после старта проекта продвижение прозрачности стало приносить заметные плоды. Получив возможность лично наблюдать за деятельностью органов местного самоуправления, жители и сами стали активнее. В начале лета во всех 10 населенных пунктах прошли дебаты по самым насущным проблемам. Тематику предлагали жители. Формат обсуждений предполагал участие активистов, представителей местной власти, экспертов и всех желающих высказать мнение. В итоге везде удалось выработать дельные рекомендации, которые легли в основу целого ряда решений местных властей и позволило приблизить разрешение наиболее болезненных проблем, причем участники дебатов выбирали именно тот путь, который будет поддержан местными жителями.

Învingători suntem toți

Toți participanții au reușit să vină la Gala transparenței locale cu rezultate remarcabile. Directorul executiv al Centrului Contact, Serghei Neicovcen, a menționat că deși este doar semifinala, progresul este unul evident: „Am decis să premiem participanții pentru promovarea celor mai bune practici în implementarea inițiativelor care vizează transparența și accesul la informații. După ce am evaluat acțiunile realizate am ajuns la concluzia că toate localitățile au activat cu aceeași eficiență. S-a reușit crearea grupurilor de inițiativă, stabilirea sarcinilor și întreprinderea acțiunilor pentru realizarea acestora. Proiectul, menit să aducă schimbări calitative în domeniul transparenței, a fost implementat în Moldova în premieră. Acesta a permis multora să descopere o serie de lucruri importante: care este principiul de funcționare a autorităților locale, prin ce modalități cetățenii pot interacționa cu acestea, care sunt posibilitățile de promovare a ideilor, etc. Astfel, după ce am evaluat rezultatele preliminare, am decis ca toți să fie premiați”.

În cadrul Galei transparenței locale reprezentanții fiecărei localități și-au împărtășit experiența. Natalia Ștefan, directorul adjunct pentru activitatea educațională din cadrul liceului din orașul Ștefan Vodă, a povestit, cum a reușit să implice elevii în implementarea proiectelor. Grupul de inițiativă a fost format din 10 liceeni, care au realizat o serie de filmele în care erau evocate problemele stringente ale orașului, pe care le-au postat pe pagina de Facebook a localității. Acest fapt a generat un ecou în societate, iar oamenii au început să propună soluții. Tinerii au participat și la flashmobul „Tinerii au dreptul să știe”, precum și la dezbateri privind gestionarea deșeurilor. Proiectul i-a ajutat pe elevi să înțeleagă, cum funcționează sistemul administrației publice locale și i-a convins că acțiunile lor pot schimba lucrurile.

La Mereni, sporirea transparenței a făcut posibilă identificarea unor soluții eficiente pentru unele probleme. „Am învățat să fim mai expliciti în raport cu cetățenii, au declarat reprezentanții primăriei. Înțelegând cum se desfășoară lucrurile în cadrul primăriei, aceștia devin mai proactivi și depun eforturi pentru a îmbunătăți viața localității”.

Activiștii de la Chetrosu au fost premiați pentru o cooperare eficientă cu presa. Proiectul a demonstrat că autoritățile locale, societatea civilă și localnicii sunt de aceeași parte a baricadei, pledând pentru îmbunătățirea vieții satului. La Glodeni, activiștii au reușit să realizeze performanțe în domeniul dezvoltării infrastructurii și promovării transparenței. Difuzarea în direct a ședințelor consiliului local automat sporește gradul de responsabilitate al autorităților locale și atrage mai mulți cetățeni în soluționarea problemelor. Numărul de vizualizări a crescut de la 300 până la 1000, iar interesul este în continuă creștere.

Una dintre cele mai importante forțe motrice din Drochia au devenit elevii claselor mai mari. Cu forțe proprii, aceștia au instalat panouri informative și o cutie pentru colectarea ideilor din partea cetățenilor. Aceasta a fost făcută sub forma unui bărbat cu o valiză, care simbolizează cetățenii ce părăsesc Moldova

Победили – все

К Gala transparenței locale всем участникам удалось прийти с отличными результатами. Исполнительный директор центра Contact Сергей Нейковчен отметил, что это всего лишь полуфинал, но прогресс очевиден: «Мы решили премировать участников за лучшие практики во внедрении планов в области прозрачности и доступа к информации. Однако, проанализировав выполненную работу, мы пришли к выводу, что все населенные пункты сработали примерно с одной эффективностью, и это – высокий уровень. Удалось сформировать группы активистов, выработать задачи и эффективно двигаться к их реализации. Проект, призванный принести качественные перемены в сфере прозрачности, реализовывался в Молдове впервые. Он позволил многим открыть для себя важные вещи: принцип действия органов местной власти и порядок взаимодействия с ними, пути продвижения идей и так далее. Таким образом, подведя предварительные итоги, мы решили, что премировать следует всех».

Представители каждого населенного пункта на Gala transparenței locale делились своим опытом. Заместитель директора по воспитательной работе лица города Штефан Водэ Наталья Штефан рассказывала, как удалось вовлечь в работу учеников местного лица. В инициативную группу вошли 10 ребят, создали несколько фильмов о насущных проблемах города, которые выкладывали на страничке города в Facebook. Это вызвало большой отклик, люди предлагали свои пути решения. Молодые люди участвовали во флешмобе «Молодые имеют право знать», а также в дебатах по управлению отходами. Проект помог ребятам понять, как функционирует система местного публичного управления и

убедил, что их действия могут что-то изменить.

В Меренях усиление прозрачности также позволило находить эффективные решения проблем. «Мы научились быть более понятными для жителей, – отметили представители примэрии. – Понимая, что и как делается, они становятся более инициативными и прилагают больше сил, чтобы сделать жизнь лучше».

Активистов Кетросу наградили за эффективное сотрудничество с прессой. Здесь убедились: местная власть, гражданское общество и сельчане находятся на одной стороне баррикад, выступая за улучшение жизни в своем населенном пункте. В Глодене активистам удалось достичь успехов в развитии инфраструктуры и порядка в продвижении прозрачности. Прямое транслирование заседаний совета в интернете автоматически поднимают степень ответственности местной власти и привлекают к решению проблем больше жителей. Количество просмотров стартовало с 300, вскоре поднялось до 1000, и интерес продолжает расти.

Одной из важнейших движущих сил в Дрокии стали ученики старших классов. Их силами установлены информационные панно и ящик для идей горожан. Его выполнили в форме человека с чемоданом, который символизирует уезжающих из Молдовы от коррупции и бедности. Также

din cauza corupției și a sărăciei. De asemenea, elevii au simulat participarea lor în cadrul ședințelor autorităților locale. În rolul de consilieri, liceenii au discutat diverse probleme, au adus argumente și au identificat soluții.

În localitatea Gura Băcului voluntariatul se dezvoltă foarte bine. 15 tineri activiști, liceeni au participat la dezbateri, au contribuit la crearea unui „microfon gratuit”, prin intermediul căruia locuitorii pot informa direct autoritățile despre problemele din localitate. Voluntarii au creat pe Facebook o pagină a primăriei și a bibliotecii din sat. Primarul localității Gura Băcului, Lilia Brehova, susține că are o colaborare eficientă cu Centrul Contact pe parcursul a 20 de ani. „Avem cinci organizații neguvernamentale active. Multe dintre inițiativele lor, precum și ideile noastre, au fost susținute de Centru. Proiectul actual a devenit unul special: sporim transparența în activitatea autorităților locale și deja ne convingem că acest lucru dă roade”.

La Costești, în rezultatul implementării proiectului, au apărut tineri reporteri. Pentru informarea cetățenilor a fost creat un „Buletin informativ”, au fost instalate panouri și cutii pentru petiții. De asemenea, a fost creată o pagină pe Facebook unde oamenii comentează problemele și își exprimă opiniile. În fiecare zi, atât locuitorii, cât și reprezentanții autorităților locale se conving de faptul că transparența este una dintre fundamentele activității de succes a autorităților locale. Cei care nu țin cont de opiniile cetățenilor nu pot obține rezultate.

Transmiterea în regim online a ședințelor consiliului local, dotarea sălii de conferințe și informarea radiofonică a cetățenilor au devenit parte a activității desfășurate în Copceac.

с ребятами проводили ролевые симуляции участия в работе органов местного самоуправления. В роли советников лицеисты обсуждали проблемы, приводили аргументы, искали решения.

Отлично себя показало развитие волонтерата в Гуре Быкулуй. 15 молодых активистов, учащиеся лицея участвовали в дебатах, помогали создать «свободный микрофон», благодаря которому жители могут напрямую поведать власти о проблемах. Откры-

ты странички примэрии и местной библиотеки в Facebook. Примар Гуре Быкулуй Лилия Брехова рассказала, что сотрудничество с центром Contact продолжается 20 лет, и это очень продуктивное сотрудничество: «У нас пять активных общественных организаций. Многие их инициативы, а также наши идеи получали поддержку центра. Нынешний проект стал особенным: мы наращиваем прозрачность в работе местной власти, и уже видим, что эта работа приносит плоды».

В Костешть в результате реализации проекта появились молодые репортеры. Для информирования местных жителей созданы «Информационный бюллетень», панно и ящики для петиций. Разработана страничка в Facebook – люди комментируют проблемы, высказывают мнения. С каждым днем и жители, представители местной власти убеждаются: прозрачность – одна из основ успешной работы местной власти. Кто не слышит мнения граждан, не может добиться развития.

Передача онлайн заседаний местного совета, оснащение конференц-зала, радиотрансляции стали частью работы, проведенной в Копчаке. Примар Олег Гаризан отметил, что в рамках проектов центра Contact жители Копчака также

Primarul Oleg Garizan a menționat că, în cadrul proiectelor Centrului Contact, locuitorii din Copceac au făcut cunoștință cu experiența Orheiului Vechi în domeniul agroturismului: „Avem cu ce atrage turiști. Agroturismul poate deveni o sursă suplimentară de venit și un potențial pentru dezvoltarea rurală”.

La Leova, în cadrul proiectului, au fost desfășurate întâlniri cu locuitorii din diferite cartiere și au fost întreprinse acțiuni pentru a extinde accesul la informații. Intensificarea procesului de schimb reciproc de informații între autorități și orașeni permite dezvoltarea mai eficientă a infrastructurii și evitarea erorilor. Autoritățile locale din Dubăsarii Vechi apreciază efectele pozitive generate de sporirea transparenței: „Uneori, depunem foarte multe eforturi pentru a rezolva o problemă cu care se confruntă localitatea, dar cetățenii nu observă acest lucru. Proiectul ne ajută să devenim mai expliciti. Înțelegând mai bine cum stau lucrurile, cetățenii manifestă mai multă inițiativă”.

Proiectele au fost apreciate și de experții Centrului Contact. Tatiana Șaprefrați a subliniat că localitățile sunt diferite, fiecare și-a soluționat propriile probleme, dar rezultatele înregistrate sunt excelente peste tot. „Acest proiect a fost o provocare, dar s-a dovedit a fi unul de succes”, a spus Tatiana Savca. - Înțelegerea lucrurilor inspiră oamenii. Astfel, apare dorința de a face ceva, iar în acest mod se schimbă și societatea”.

„Am reușit să obținem rezultate datorită faptului că oameni care gândesc la fel și-au unit eforturile”, consideră Valerian Tăbîrță. „În cadrul proiectului, mi-am schimbat opinia despre satele noastre, a spus Valeriu Mîndru. Imaginea pe care o prezintă presa este un teritoriu mort. Eu, însă, am văzut viață și oameni care fac multe pentru a-și dezvolta localitățile și țara”.

Igor Ivanov

ознакомились с опытом Старого Орхья в области агротуризма: «Нам есть чем привлекать туристов. Агротуризм может стать дополнительной статьей дохода и потенциалом для развития села».

В Леова в рамках проекта прошли встречи с жителями разных районов, были предприняты другие шаги для расширения доступа к информации. Нарастивание процесса взаимного обмена информацией между властью и горожанами позволяет эффективнее развивать инфраструктуру и избегать ошибок. Представители местной власти Дубэсарий Векь отмечают положительные эффекты от увеличения прозрачности: «Бывает, мы прилагаем много усилий, чтобы решить проблему своего населенного пункта, но жителям этого не видно. Этот проект помогает нам становиться понятнее. Лучше понимая происходящее, сельчане становятся инициативнее».

Высокую оценку проектам дали и эксперты, привлеченные центром Contact. Татьяна Шаптефраць подчеркнула, что населенные пункты – разные, каждый решал свои проблемы, но результаты везде отличные. «Этот проект стал вызовом, но оказался очень успешным, – отметила Татьяна Савка. – Понимание воодушевляет людей. Появляется желание что-то сделать – так меняется общество». «Изменение удалось добиться потому, что собраны сильные команды единомышленников», – считает Валериан Тэбырцэ. «В процессе работы над проектом у меня изменилось мнение о наших селах, – заявил Валериу Мындру. – Представленный в СМИ образ – это мертвая территория, но я увидел жизнь и людей, которые многое делают, чтобы развивать свои населенные пункты и свою страну».

Игорь Иванов

Acest articol a fost realizat în cadrul proiectului „Sporirea transparenței administrației publice locale din Republica Moldova prin implementarea politicilor participative”, implementat de Centrul Contact, cu suportul financiar al Fondului pentru Democrație al Națiunilor Unite (UNDEF). Opiniile exprimate în articol aparțin autorului și nu reflectă neapărat părerile donatorului.

UNDEF
The United Nations
Democracy Fund

FNUD
Fonds des Nations Unies
pour la démocratie

Esta publicación стала возможной, благодаря финансовой поддержке Фонда в поддержку демократии Организации Объединенных Наций (ФДООН) в рамках проекта «Повышение прозрачности местного публичного управления в Республике Молдова посредством реализации политики участия», реализуемого Центром CONTACT. Мнения, высказанные в статье номера, принадлежат автору и не обязательно отражают точку зрения донора.